

הרעיון היהודי

לע"ג

שלמה ז"ל בן יהודה הי"ו
ישי ז"ל בן יהודה הי"ו
אחיה ז"ל בן שלום הי"ו
איתן יצחק ז"ל בן ברוך הי"ו
צופיה ז"ל בת מטילדה הי"ו

משיעורי הרב יהודה קרויזר שליט"א
בהוצאת ישיבת "הרעיון היהודי"
רח' שמריה 11 ת.ד. 6918 ירושלים
02-5823540
גיליון
מס' 19

קורבן פסח

המביאים	שותפים, יחיד, ובתנאי שיוכל לאכול את כל הקורבן. ^א
הסיבה	חובה. ^ב
מהיכן מביאים	מהארץ ומחוץ לארץ. ^ג
מין הקורבן	זכר - כבש, עז. ^ד
גיל הקורבן	אפשר להקריבו לכתחילה מהיום השמיני ללידתו, עד בן שנה. ^ה
בדיקת מומים	בודקים את הקורבן ארבעה ימים לפני ההקרבה. ^ו
הקדשה	מקדישים את הכבש או את העז לשם קורבן פסח. ^ז
זמן השחיטה	זמן שחיטת קורבן הפסח מתחיל אחרי הקרבת קורבן תמיד של בין הערביים, הקטרת הקטורת והטבת הנרות. בערב פסח שחל להיות ביום חול או בשבת, שוחטים את קורבן הפסח משעה שמונה וחצי זמנית. בערב פסח שחל להיות ביום שישי, שוחטים את קורבן הפסח משעה שבע וחצי זמנית. ^ח
מקום השחיטה	כל העזרה כשרה לשחיטת קורבן פסח. ^ט
הכנה לשחיטה	משקים את הכבש מים כדי שיהיה נוח להפשיט את עורו, ומשכיבים אותו על גבו כשראשו לדרום ופניו למערב. ^י

^א רמב"ם קורבן פסח פ"ב ה"א-ב.

^ב רמב"ם קורבן פסח פ"א ה"א.

^ג רמב"ם מעשה הקורבנות פ"ח ה"א.

^ד רמב"ם קורבן פסח פ"א ה"א.

^ה רמב"ם קורבן פסח פ"א ה"א, מעשה הקורבנות פ"א ה"ב.

^ו פסחים צו. רש"י שם ד"ה דכוותיה, ערכין יג. רש"י שם, הרמב"ם לא הביא דין זה.

^ז רמב"ם קורבן פסח פ"א ה"ט.

^ח רמב"ם קורבן פסח פ"א ה"ד, תמידין ומוספין פ"א ה"ה.

^ט רמב"ם קורבן פסח פ"א ה"ג, מעשה הקורבנות פ"ה ה"ד.

^י רמב"ם תמידין ומוספין פ"א ה"ט בדין קורבן התמיד, לדעת הש"ך ביו"ד סימן לט ס"ק לב משקים כדי למנוע סירכות, ערוך השולחן סימן קב ס"ט.

אחיזת הקורבן	מחזיקים בידיים את ידיו ורגליו של הקורבן. ^א
עמידת השוחט	השוחט עומד במזרח, פניו למערב ובידו סכין מכלי שרת. ^ב
מחשבת השוחט	<p>השוחט צריך לחשוב בזמן השחיטה לשם שישה דברים:</p> <p>(1) לשם הזבח - לשם קורבן פסח. (2) לשם הזובח – לשם בעל הקורבן. (3) שהזבח להשם ברוך הוא – לכבוד ה' יתברך. (4) שיקטירו לאישים – שכוונתו לשרוף את האימורים לגמרי על האש ולא רק לצלותם. (5) שהקטרתו לריח בלבד – שכוונתו להעלות את ריח שריפת האימורים מעל המזבח, ולא לצלותם בעזרה ואחר כך להעלותם על המזבח. (6) שריח זה נחת רוח לפני ה' – לעשות נחת רוח לה' בזה שנעשה רצונו.^ג</p>
השחיטה	השוחט צריך לשחוט בצורה כזו שכל הדם יתקבל במזרק, לכן השוחט אוחז את הקנה והושט בידו, ומוציאם עם הורידים לאווירו של המזרק ושוחט. ^ד
קינוח הסכין	בגמר השחיטה, השוחט מגביה את הסכין שלא יפול דם מהסכין לתוך המזרק, ומקנחו בשפת המזרק מצידו החיצוני. ^ה
קבלת הדם	הכוהן המקבל את הדם אוחז בידו הימנית את המזרק ומקבל את כל דם הנפש. אם קיבל דם בכמות קטנה שיש בה כדי הזאה, כשר. ^ו
הולכה	הכוהן המקבל את דם השחיטה במזרק, מוסר את המזרק לכוהן העומד בסמוך לו, והוא מוסרו לחברו, וחברו לחברו, עד שהדם מגיע לכוהן הקרוב למזבח. כל כוהן המקבל את הדם חייב ללכת קצת עם המזרק שבידו לפני שיעבירו לחברו. ^ז
דרך ההולכה	הכוהנים המוליכים את הדם עומדים שורות שורות ובידיהם מזרקי כסף ומזרקי זהב, שורה שכולה כסף ושורה שכולה זהב. כל אחד מהכוהנים מעביר קודם את המזרק המלא ואחר כך מקבל בחזרה את המזרק הריק. ^ח
שפיכת הדם	כשהמזרק עם הדם מגיע לכוהן העומד קרוב למזבח, הוא מקרב אותו לקיר המזבח בחציו התחתון, למטה מחוט הסיקרא, ושופך את דמו. את הדם שופכים במקום שיש תחתיו יסוד. ^ט
שיירי הדם	אין שפיכת שיירים ליסוד המזבח. ^י

^א רמב"ם תמידין ומוספין פ"א ה"י, לדעת הרא"ש, הראב"ד והמפרש לתמיד ל: כופתים יד ורגל בכפיתה אחת ויד ורגל בכפיתה אחת, עיין בתפארת ישראל מסכת תמיד פ"ד מ"א שהוא הדין בשאר הקורבנות.
^ב תמיד פ"ד מ"א, ותמה הלחם משנה בהלכות תמידין ומוספין פ"א ה"י מדוע הרמב"ם לא הזכיר דין זה, רמב"ם מעשה הקורבנות פ"ד ה"ז.
^ג רמב"ם מעשה הקורבנות פ"ד ה"י-יא.
^ד רמב"ם מעשה הקורבנות פ"ד ה"ח.
^ה רמב"ם מעשה הקורבנות פ"ד ה"ח.
^ו רמב"ם ביאת המקדש פ"ה ה"ז-יח, רמב"ן בהשגות לספר המצוות עיקר יב, משנה למלך הלכות מעשה הקורבנות פ"א בהקדמה.
^ז רמב"ם קורבן פסח פ"א ה"ד, לחם משנה שם, רמב"ן בהשגות לספר המצוות עיקר יב, משנה למלך הלכות מעשה הקורבנות פ"א בהקדמה.
^ח רמב"ם קורבן פסח פ"א ה"ג-יד.
^ט רמב"ם קורבן פסח פ"א ה"ד, מעשה הקורבנות פ"ה ה"ז.
^י ראב"ד בפירושו לתמיד פ"ד בד"ה שיירי, וכן נראה שזו דעת הרמב"ם בהלכות קורבן פסח פ"א ה"ו שלא הזכיר את שיירי הדם, לדעת התוס' בזבחים נא: ד"ה תן, שופכים את השירים ליסוד.

הבעלים תולים את הקורבן ומפשיטים את עורו, העור שייך לבעלים. ^{כא}	הפשטת העור
קורעים את בטנו, מנקבים את המעיים ולוחצים עליהם עם סכין כדי שתצא מהם הצואה והליחה. ^{כב}	קריעה
מוציאים את האימורים, שהם החלקים הקרבים על גבי המזבח ונותנים אותם בכלי, לא שמים בכלי אחד אימורים משני קורבנות. אימורי העז הם: החלב שעל הקרב, החלב שעל הקיבה, שתי הכליות והחלב שעליהן, החלב שעל הכסלים, יותרת הכבד עם מעט מהכבד. אימורי כבש: בנוסף לאימורי העז מביאים את האליה עם חוליות השדרה עד מקום הכליות. ^{כג}	האימורים
מולכים את האימורים לכבש המזבח. ^{כד}	הולכה
מולחים את האימורים מכל הצדדים כמו שמולחים בשר לצלי. ^{כה}	מליחה
מעלים את האימורים לראש הכבש. ^{כו}	העלאה
זורקים את האימורים על גבי האש. ^{כז}	הקטרה
בסיום ההקרבה פותחים את דלתות העזרה, כל אחד נוטל את קורבן הפסח שלו, מביאו לביתו ומכינו לצליה. ערב פסח שחל להיות בשבת, הבאת קורבן הפסח לבית וצליתו נעשים רק במוצאי שבת. ^{כח}	סיום ההקרבה
לוקחים שיפוד של עץ רימון, תוחבים אותו לתוך פיו של הקורבן עד פי הטבעת, ותולים אותו בתוך התנור כשפיו למטה והאש מתחתיו. ^{כט}	הכנה לצליה
את הכרעיים ובני המעיים תולים על השיפוד כשהם מחוץ לקורבן. ^ל	כרעיים ומעיים
לפני הצליה מוציאים מהקורבן את החלקים האסורים שיש בהם בנותן טעם, כגון חלב וחוטמים וקרומים האסורים משום חלב, את גיד הנשה ושומנו לא מוציאים. ^{לא}	חלקים אסורים
צולים את הקורבן עד שיהיה ראוי לאכילה. ^{לב}	צליה
מותר לסוך את הבשר בזמן צליתו ביין, שמן, דבש, מי פירות, ושאר משקין חוץ ממים. ^{לג}	סיכה

^{כא} רמב"ם קורבן פסח פ"א ה"ו, יד.

^{כב} רמב"ם קורבן פסח פ"א ה"ו, יד.

^{כג} רמב"ם קורבן פסח פ"א ה"ו, מעשה הקורבנות פ"א ה"י"ח.

^{כד} רמב"ם תמידין ומוספין פ"ו ה"ג.

^{כה} רמב"ם איסורי מזבח פ"ה ה"י"א.

^{כו} רמב"ם בית הבחירה פ"ב ה"י"ג.

^{כז} רמב"ם בית הבחירה פ"ב ה"י"ג, מעשה הקורבנות פ"ו ה"ד.

^{כח} רמב"ם קורבן פסח פ"א ה"ו, טו, יז.

^{כט} רמב"ם קורבן פסח פ"ח ה"י, תוס' פסחים עד. ד"ה כיצד.

^ל רמב"ם קורבן פסח פ"ח ה"י.

^{לא} רמב"ם קורבן פסח פ"י ה"י"א, כסף משנה שם.

^{לב} רמב"ם קורבן פסח פ"ח ה"ו.

^{לג} רמב"ם קורבן פסח פ"ח ה"ח.

קורבן פסח נאכל בירושלים בגבולות העיר שנתקדשו בבית ראשון. ^{לד}	מקום אכילתו
אסור להוציא את קורבן הפסח מחוץ לבית שהוא נאכל בו, וכן אסור להוציאו מחוץ לחבורה שאוכלת אותו. ^{לה}	איסור הוצאתו
קורבן פסח נאכל רק לאלה שנמנו עליו עד שחיטתו. ^{לו}	מנויים
אחרי אכילת מצה, מרור, ובשר חגיגת ארבעה עשר אוכלים מקורבן הפסח, לפני האכילה מברכים: אשר קדשנו במצוותיו וציוונו על אכילת הפסח. ^{לז}	סדר אכילתו
כשאוכלים את קורבן הפסח, חותכים את הבשר ואוכלים, אפשר לחתוך בין שתי עצמות במקום הפרקים, אבל אסור לשבור את העצמות. ^{לח}	שבירת עצמות
כשמגיעים באכילה לגיד הנשה מוציאים אותו, ומניחים אותו עם שאר הגידים העצמות והקרומים שמוציאים בשעת האכילה. ^{לט}	גיד הנשה
תחילת זמן אכילתו בצאת הכוכבים. ^מ	זמן אכילתו
סוף זמן אכילת קורבן פסח: מהתורה כל הלילה עד עלות השחר, ומדרבנן עד חצות. ^{מא}	סוף זמן אכילתו

לשאלות ובירורים נוספים בנושא הר הבית ניתן לכתוב למייל
haraayon.hayehudi444@gmail.com
או להתקשר לרב יהודה קרויזר שליט"א, ראש ישיבת "הרעיון היהודי".
המעוניינים להפיץ גליון זה או לקבלו באופן קבוע,
נא לפנות לטל': 02-5823540

^{לד} רמב"ם מעשה הקורבנות פ"י ה"ה, בדין גגין ועליות עיין פסחים פה: רש"י ד"ה גגין, ובמנ"ח מצווה שסב בדעת הרמב"ם והראב"ד.
^{לה} רמב"ם קורבן פסח פ"ט ה"א.
^{לו} רמב"ם קורבן פסח פ"ב ה"א.
^{לז} רמב"ם חמץ ומצה פ"ח ה"ז.
^{לח} רמב"ם קורבן פסח פ"י ה"א, פ"ט ה"ב.
^{לט} רמב"ם קורבן פסח פ"י ה"א.
^מ רמב"ם קורבן פסח פ"ח ה"ה.
^{מא} רמב"ם קורבן פסח פ"ח ה"ו.